

gelijk een troon, een zetel waarvan de curven edel geteekend zijn, met oogen heerlijk in een verheerlijkt gelaat. Zoo, edel en aandoenlijk, is hij steeds, zelfs in zijn ergste belachelijkheid. Getransfigureerd door zijn verdicht leven, transfigureert hij zijn entourage. In het gevecht tegen de schapen is Rossinante een strijdbaar ros, snuivend met gespalkte neusgaten, de manen zwierend. De stof-wolken zijn doorspookt, twee lichten zijn als oogen. Waar Don Quixote afdaalt in het hol van Montesino lichten zijn sporen als sterren en zijn gelaat in den glans van een gelukzaligen glimlach. Maar zooals de werkelijke realiteit mede aanwezig is, de lachende tronies van omstanders, de volksche entourage van herbergen, schamele kamers en armoedige hokken, barre naakte landwegen, heel een eigenlijk mistroostig landschap van luister-looze werkelijkheid, zoo is Don Quixote op zijn sterfbed een gewoon en goed oud-man, die met een gebaar van vriendschappelijk bewogen goedigheid en teerheid de handen strekt naar den volkschen genoot Pansa. In verhouding tot later werk nog wel niet sterk van plastiek en rijk van middelen, is de serie treffend-levend van milde menselijkheid, haar epiek lyrisch. Villon is gepeesder en gespannener van plastiek, doorwoelder en woeliger van schakeeringen, onmeedoogender van niets ontziende blootheid, met de prachtige schaamteloosheid die alleen groote kunst eigen is en daarin te verdragen. Beelden van drollig en verdraaid leven, wildste lust, opperste zothed, wreedheid en beestigheid zich afspelend tusschen het van hoog-uit naar de menschen toe glimlachende Madonna-beeld der vergevende liefde als voor-spel en het blad der drie gehangenen, schrikbeelden bengelend in een duisteren nacht als na-spel. Via de groteske-barokke pracht van *Le roi au masque d'or* stijgt het technische vermogen sneller tot een contrapuntisch spel van alle waarden en wordt uitgespeeld in de groote blokken — *Apokalyps*, *Faust*, *La Pologne*, *Parsifal* — met hun superbe evenwicht tusschen volwaardig meesterschap over materiaal en techniek en vol-rijpe verbeeldingskracht die zich aan de wijdeste ruimten van litteratuur en leven kan meten. Daarin is Mrozewski gestegen tot een plan van houtsnijderskunst, hoog boven het vóór hem gangbare.